

**ULOGA FORENZIČKE REVIZIJE U
DOKAZIVANJU PRIVREDNOG
KRIMINALA – GRANICE I DOMETI
VJEŠTAČENJA**

Doc. dr. Mirsada Murtić

*Uhy Revident doo Mostar, ovlaštteni revizor
murtic.mirsada@gmail.com*

mr. sc. Admir Salkić

*FINPROFI doo, društvo za računovodstvo
i reviziju, certificirani računovođa
admir.salkic@finprofi.ba*

Dostavljen: 08. 04. 2026.

Recenziran: 10. 04. 2026.

Prihvaćen: 13. 04. 2026.

UDK: 343.9.024:336.7]:657.6

JEL klasifikacija: K13, K14

SAŽETAK

Forenzička revizija ima sve značajniju ulogu u krivičnim postupcima koji se odnose na privredni kriminal, posebno u predmetima koji se tiču poreznih utaja, zloupotrebe položaja i finansijskih manipulacija. Cilj ovog rada je analizirati ulogu i značaj forenzičke revizije kao dokaznog sredstva, sa posebnim osvrtom na granice ovlaštenja sudskog vještaka i odnos između stručnog nalaza i sudske ocjene dokaza. Rad se zasniva na analizi aktuelnih pravnih propisa, relevantne sudske prakse i praktičnih primjera iz forenzičke revizije. Posebna pažnja posvećena je identifikaciji tipičnih grešaka u nalazima vještaka, kao i rizicima izlaza van okvira stručnih ovlaštenja, što može imati uticaj na zakonitost i pravilnost sudskih odluka. Zaključno, rad ukazuje na potrebu jasnog razgraničenja između stručne i pravne

ocjene, te unapređenja standarda forenzičkog vještačenja u funkciji efikasnijeg otkrivanja i procesuiranja privrednog kriminala.

Ključne riječi: *forenzička revizija, vještačenje, privredni kriminal, dokaz, porezna utaja*

**THE ROLE OF FORENSIC AUDITING
IN PROVING ECONOMIC CRIME –
LIMITS AND SCOPE OF EXPERT
EXAMINATION**

ABSTRACT

Forensic auditing plays an increasingly significant role in criminal proceedings related to economic crime, particularly in cases involving tax evasion, abuse of office, and financial manipulation. The aim of this paper is to analyze the role and importance of forensic auditing as a means of evidence, with a particular focus on the limits of authority of court-appointed experts and the relationship between expert findings and judicial evaluation of evidence. The paper is based on the analysis of current legal regulations, relevant case law, and practical examples from forensic auditing. Special attention is given to the identification of common errors in expert reports, as well as the risks associated with exceeding the scope of professional authority, which may affect the legality and correctness of judicial decisions. In conclusion, the paper highlights the need for a clear distinction between expert and legal assessment, as well as the improvement of forensic auditing standards in order to enhance the efficiency of detecting and prosecuting economic crime.

Keywords: forensic auditing, expert examination, economic crime, evidence, tax evasion

UVOD

Savremene oblike privrednog kriminala karakterišu (ACFE, 2008) sve sofisticiranije finansijske konstrukcije, složene transakcije i korištenje formalno ispravne, ali suštinski obmanjujuće dokumentacije. Razvoj finansijskih tržišta, digitalizacija poslovanja i globalizacija dodatno su utjecali na pojavu novih oblika nezakonitih aktivnosti, koje je često teško identifikovati i dokazati primjenom standardnih istražnih metoda. U takvim okolnostima, utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja zahtijeva primjenu specijalizovanih znanja iz oblasti računovodstva, revizije i finansijske analize, što značajno pojačava ulogu forenzičke revizije u krivičnim postupcima. Forenzička revizija predstavlja interdisciplinarnu oblast koja objedinjuje računovodstvene, revizorske i pravne elemente s ciljem otkrivanja i dokazivanja finansijskih nepravilnosti, prevara i drugih oblika privrednog kriminala. (Bijelić i Ćurovac, 2016). Njena osnovna funkcija ne oglea se samo u identifikaciji nepravilnosti, već i njihovo jasno, stručno i dokazivo prezentiranje u okviru sudskog postupka. Upravo zbog toga, forenzička revizija ima posebnu procesnu vrijednost, jer omogućava sudu da razumije složene finansijske odnose koji su često izvan dometa općeg pravnog znanja. Uloga forenzičke revizije u sudskim postupcima najčešće se ostvaruje putem nalaza i mišljenja sudskih vještaka. (Vukoja i Murtić, 2025), pri čemu vještak, kao stručna osoba, ima zadatak da na osnovu raspoložive dokumentacije i primjenom

odgovarajućih metoda utvrdi relevantne činjenice i pruži stručno mišljenje o pitanjima koja zahtijevaju specijalizirano znanje. Međutim, iako nalaz i mišljenje vještaka predstavljaju značajan dokaz, oni nemaju karakter obavezujućeg dokaza, jer sud u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza zadržava pravo da samostalno cijeni sve izvedene dokaze.

Uprkos jasno postavljenim procesnim pravilima, praksa pokazuje da uloga forenzičke revizije u krivičnim postupcima nije uvijek jednoznačno definisana. Često dolazi do situacija u kojima sudovi u značajnoj mjeri oslanjaju svoje odluke na nalaze vještaka, ponekad bez dovoljno kritičke analize njihovog sadržaja i metodologije. Istovremeno, u određenim slučajevima vještaci prekoračuju granice svojih ovlaštenja, ulazeći u domenu pravne kvalifikacije radnji, što predstavlja pitanje od posebnog značaja za pravičnost i zakonitost postupka. Poseban izazov predstavlja razgraničenje između činjenične i pravne ocjene. Dok je zadatak vještaka da utvrdi činjenice i pruži stručno mišljenje zasnovano na tim činjenicama, pravna kvalifikacija, uključujući utvrđivanje postojanja krivičnog djela ili odgovornosti određenog lica, isključivo je u nadležnosti suda. Nejasnoće u ovom pogledu mogu dovesti do narušavanja procesne ravnoteže, ali i do donošenja odluka koje se zasnivaju na pogrešno interpretiranim stručnim nalazima. Dodatno, u praksi se javljaju i problemi u pogledu kvaliteta forenzičkih nalaza, primjene metodologije, kao i nedostatka standardizacije u oblasti forenzičkog vještačenja. Neujednačena praksa i različiti pristupi vještaka mogu dovesti do različitih zaključaka u sličnim predmetima, što dodatno komplikuje